

RHIF YMCHWIL GYMDEITHASOL: 01/2022
DYDDIAD CYHOEDDI: 07/01/22

Datblygu asesiad o theori newid a'r gallu i werthuso yn achos y dull ysgol gyfan o ymdrin â iechyd meddwl a lles emosiynol

Crynodeb Gweithredol

1. Nodau a methodoleg yr ymchwil

- 1.1 Yng Nghymru, mae hybu iechyd a lles cadarnhaol ymhlith plant a phobl ifanc yn un o nodau allweddol Llywodraeth Cymru, gan gynnwys ymrwymiad i wella iechyd meddwl a lles emosiynol. Gwnaed ymrwymiad i fabwysiadu dull ysgol gyfan (WSA) drwy gyflwyno'r canllawiau statudol – y 'Fframwaith ar Sefydlu Dull Ysgol Gyfan ar gyfer Lles Emosiynol a Meddyliol' (Llywodraeth Cymru 2021), sy'n ei gwneud yn ofynnol i bob ysgol ymgorffori dull ysgol gyfan mewn ymarfer dyddiol. Felly, mae deall a mireinio'r dull ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd meddwl a lles emosiynol yn allweddol i gyflawni nodau polisi cyfredol, gan gynnwys nodi camau gweithredu sy'n gysylltiedig â gweithredu effeithiol a datblygu gwerthusiad i nodi'r berthynas rhwng y camau gweithredu a'r canlyniadau hyn.
- 1.2 Comisiynwyd yr ymchwil hon gan Lywodraeth Cymru er mwyn datblygu theori rhaglen a chynnal asesiad o'r gallu i werthuso ar gyfer dull ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd meddwl a lles emosiynol. Nodau'r ymchwil hon oedd:
 - Defnyddio tystiolaeth genedlaethol a rhyngwladol i ddatblygu theori rhaglen sy'n datblygu, a gyflwynwyd trwy ddiagramau fel model rhesymeg, ar gyfer y dull ysgol gyfan.
 - Nod yr astudiaeth oedd nodi sut y gallai gweithgareddau a mewnbynnau a gyflwynir fel dull ysgol gyfan arwain at newidiadau a ddymunir. Mae'r newidiadau hyn yn cynnwys diwygiadau i brosesau o fewn y system ysgolion yn ogystal â gwelliannau mewn iechyd meddwl a lles emosiynol i ddisgyblion, staff ac eraill.
 - Asesu'r gallu i werthuso'r dull ysgol gyfan, sy'n golygu ystyried dichonoldeb ac ymarferoldeb gwerthuso, yn ogystal â dulliau posibl o werthuso prosesau a chanlyniadau. Mae hyn yn ystyried dulliau gwerthuso sy'n realistig, yn ddarvoudus ac yn effeithlon, gan gasglu ac adlewyrchu amodau presennol mewn ysgolion yn ogystal â chynghori ar newidiadau posibl sy'n angenrheidiol i'w gwerthuso.
- 1.3 Roedd hwn yn gynllun ymchwil ansoddol aml-gam, gan gynnwys cyfuniad o adolygu a dadansoddi wrth y ddesg, yn ogystal â chyfweiliadau gyda rhanddeiliaid ac astudiaeth achos wedi'i hymgorffori. Dyma'r camau:
 - Dadansoddi dogfennau polisi ac ymarfer allweddol y DU ym maes iechyd meddwl a lles emosiynol ymhlith plant a phobl ifanc.
 - Trosolwg cyflym o adolygiadau o ddulliau ysgol gyfan at iechyd meddwl a lles emosiynol.

- Grwpiau ffocws o randdeiliaid sy'n oedolion sy'n deall y pwnc ymchwil, yr ymyriad, y lleoliad a'r cyd-destun polisi ehangach.
- Grŵp ffocws o bobl ifanc a dwy sesiwn grŵp gyda grŵp ymgynghori pobl ifanc ALPHA er mwyn trafod heriau iechyd meddwl a lles a gweithgareddau posibl yn yr ysgol fel rhan o ddull ysgol gyfan.
- Dadansoddiad astudiaeth achos o'r profiad o gyflwyno prosiect Dull Ysgol Gyfan gan Mind Casnewydd
- Arfarnu mesurau a ffynonellau data o gamau 1-3 a thrafodaeth bellach gydag is-sampl o randdeiliaid yn ystod cyfweiliadau dilynol unigol.

2. Prif ganfyddiadau ac argymhellion

- 2.1 Er bod yr ymchwil wedi nodi llawer o feysydd o ansicrwydd a diffyg casgliadau clir yn y dystiolaeth sydd ar gael ar ddarparu a gwerthuso dull ysgol gyfan, roedd yn ymarferol datblygu theori rhaglen sy'n datblygu. Cynhaliwyd asesiad o'r gallu i werthuso hefyd, sy'n golygu y cafodd ystyriaeth ei rhoi i ddichonoldeb ac ymarferoldeb gwerthuso, yn ogystal â dulliau posibl o werthuso dull ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd meddwl a lles emosiynol. Nod hyn oedd nodi dulliau gwerthuso sy'n realistig, yn ddarbodus ac yn effeithlon, gan gasglu ac adlewyrchu amodau presennol mewn ysgolion yn ogystal â chynghori ar newidiadau posibl sy'n angenrheidiol i'w gwerthuso.
- 2.2 Datblygwyd theori rhaglen waith a oedd yn cyfeirio at ddadansoddi dogfennau, trosolwg o adolygiadau, dealltwriaeth rhanddeiliaid allweddol ac astudiaeth achos. Cafodd dadansoddiad o'r setiau data hyn ei syntheseiddio ac fe'i cyflwynir fel model rhesymeg ar ffurf diagramau (gweler Ffigur 1). Mae'r model rhesymeg hwn yn cynrychioli canfyddiadau ar nodweddion presennol o fewn y system ysgolion (gan gynnwys dylanwadau mewnol ac allanol) i ddangos yr amodau ar gyfer darparu dull ysgol gyfan drwyddynt. Mae'n tynnu sylw at yr adnoddau a'r gweithgareddau hynny y mae'r dystiolaeth yn awgrymu y dylent fod yn sail i ddull ysgol gyfan, yn ogystal â gweithredwyr allweddol sydd â rolau mewn cyflwyno a gwerthuso. Mae'r diagram yn cyflwyno damcaniaethau ynghylch sut y bydd newidiadau'n digwydd drwy fecanweithiau newid a'r canlyniadau tymor byr, canolig a hirdymor posibl a allai ddeillio o hynny. Rhaid nodi, oherwydd yr ansicrwydd sy'n parhau yn ymwneud â darparu dull ysgol gyfan yn y maes hwn, yn ogystal â bylchau yn y sail dystiolaeth bresennol, y dylid ystyried hyn fel theori rhaglen sy'n datblygu, a fydd yn cael ei diwygio wrth i dystiolaeth werthuso gael ei chasglu. Ar hyn o bryd, mae llwybrau effaith rhwng mewnbynnau a chanlyniadau (yn enwedig canlyniadau hirdymor) wedi'u cyfyngu gan y diffyg data gwerthuso sydd ar gael. Fodd bynnag, mae'r mewnbynnau rhaglen a argymhellir yn cynrychioli'r rhai a gefnogir fwyaf gan y dystiolaeth ar hyn o bryd.
- 2.3 Mae'r crynodeb hwn yn dwyn ynghyd ganfyddiadau allweddol wedi'u syntheseiddio o ddadansoddi pob set ddata ac yn cyflwyno argymhellion ar gyfer cyflawni a gwerthuso yn seiliedig ar y synthesis hwn, yn ogystal â thynnu sylw at yr ansicrwydd sy'n weddill. Mae hyn yn cynnwys argymhellion ar gyfer cydrannau craidd rhaglen dull ysgol gyfan, yn ogystal â rhwystrau a hwyluswyr posibl i ddarparu rhaglenni. Mae hefyd yn cynnwys argymhellion ar gyfer mesur a gwerthuso dull ysgol gyfan. Daw'r bennod i ben gyda llun o fap systemau sy'n deillio o Pearson et al (2015), sy'n dangos camau gweithredu a gweithredwyr allweddol o fewn a thu allan i'r system ysgolion ar gyfer cyflwyno a gwerthuso dull ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd meddwl a lles emosiynol.

Ffigur 1: Model rhesymeg ar gyfer y dull ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd meddwl a lles emosiynol

<i>Nodweddion presennol y system</i>	<i>Adnoddau</i>	<i>Gweithgareddau</i>	<i>Mecanweithiau</i>	<i>Canlyniadau tymor byr</i>	<i>Canlyniadau tymor hir</i>
Amrywiadau mewn iechyd meddwl sylfaenol a lles ar lefel unigol ac ysgol Diffyg trafodaeth glir ar les ac iechyd meddwl cadarnhaol Absenoldeb amser ac adnoddau o fewn y system ysgolion Seilwaith ategol – WNHSS/SHRN Gofyniad cyfreithiol i sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu darparu yn yr iaith Gymraeg Lleoliad amrywiol y gweithgareddau presennol h.y. WNHSS - gall fod yn 'lechydd' neu 'Addysg' Daearyddiaeth: Amrywiadau mewn cymorth allanol sydd ar gael i ysgolion gwledig a threfol Daearyddiaeth: cyllid ansefydlog ar gyfer cyrff y trydydd sector a rhai rhaglenni statudol Ysgolion ADY ac UC Dau – swyddogaeth wahanol i ysgolion prif ffrwd Diffyg data safonol – ysgol gynradd, lles staff, rhieni	Rhanddeiliaid yn y system ysgolion: Staff Cymorth SLT Rhieni/gofalwyr Disgyblion Staff bugeiliol Asiantaethau allanol sy'n gweithio mewn ysgolion Seilwaith ehangach: Iechyd Cyhoeddus Cymru Llywodraeth Cymru. CAMHS Y trydydd sector WNHSS ALI	Hyrwyddwr/pwyllgor i arwain gweithgarwch cychwynnol Mapio asedau – cryfderau yn seiliedig ac ymgorffori gweithgareddau sy'n bodoli eisoes Mapio anghenion – dadansoddiad lefel ysgol o'r llinell sylfaen Adolygiad polisi Nodi ymyriadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar gyfer cyd-destun ysgolion Cyfathrebu SLT i'r system ysgol gyfan Hyfforddiant staff Meithrin perthynas â gwasanaethau MH allanol Adnoddau	Ethos/diwylliant cadarnhaol Cysylltiadau ysgol Gwell perthynas rhwng staff a myfyrwyr Hyfforddiant staff i gynyddu'r capasiti i gefnogi disgyblion Gweithgareddau ystafell ddosbarth sy'n seiliedig ar dystiolaeth Llwybr cyfeirio clir i systemau MH yn y gymuned Monitro a gwerthuso – yn cyd-fynd â'r fframwaith arolygu Nodi meysydd newid drwy adolygu polisi Cynllun gweithredu Ymgysylltu â disgyblion a theuluoedd i gynllunio camau gweithredu	Staff sydd â mwy o adnoddau i gefnogi disgyblion Synergedd ar draws polisïau perthnasol Mwy o ymgysylltu â disgyblion a theuluoedd Mwy o bobl yn prynu i mewn gan staff yr ysgol Gwell atgyfeiriadau i wasanaethau cymorth – adnabod yn gynharach Diwylliant sylwgar o fod yn agored o ran iechyd meddwl mewn ysgolion Newidiadau i geisio cymorth disgyblion Adolygu'r broses ar gyfer cynlluniau gweithredu a pholisïau Cynllun gwerthuso, gan gynnwys defnyddio data arferol	Gwella iechyd meddwl a lles disgyblion Gwelliannau ym maes iechyd meddwl a lles staff Llai o stigma ynghylch iechyd meddwl Gwell canlyniadau addysgol Seilwaith cyflawni cynaliadwy ar gyfer ymyrryd Seilwaith gwerthuso cynaliadwy ac adolygu data'n rheolaidd Datblygu gallu yn y gweithlu – cymorth MH Datblygu gallu – gwerthuso a defnyddio data
<i>Nodweddion System Newydd a Dynamig:</i> <i>Integreiddio cwricwlwm newydd; Effeithiau COVID-19 – canlyniadau addysgol; cyfyngiadau ariannol ar wasanaethau</i>					

Trosolwg o ganfyddiadau'r holl ddata

- 2.5 Er y canfuwyd nifer o ddiffiniadau o ddull ysgol gyfan ar draws y data, roedd yn bosibl nodi egwyddorion craidd sy'n digwydd yn aml y gellir eu crynhoi fel rhai sy'n cynnwys ethos y dull gweithredu. Y rhain oedd:
- Nod o newid y system ysgol gyfan i greu diwylliant agored a chadarnhaol tuag at iechyd meddwl a lles emosiynol. Dylai'r diwylliant hwn gael ei ymgorffori mewn gweithgareddau a pholisïau dyddiol yn yr ysgol
 - Dylai'r ysgol gael ei hystyried gan bawb fel lle diogel i ddod o hyd i gymorth a pherthnasoedd cadarnhaol, rhwng disgyblion a staff, ymhlith staff a chyda rhanddeiliaid allanol, gan gynnwys teuluoedd ac asiantaethau arbenigol
 - Cynwysoldeb – dylai'r dull ysgol gyfan gael ei ystyried yn gyfrifoldeb pawb yn y system ysgol a dylai pawb gael cyfleoedd i gyfrannu ato, o ran datblygu a darparu cychwynnol ac adolygu arferion yn barhaus
 - Mae darparu'n gofyn am ddull cydgysylltiedig, o fewn yr ysgol a chyda gwasanaethau/asiantaethau y tu allan i'r ysgol
 - Darparu gweithgareddau cyffredinol/ataliol a chymorth wedi'i dargedu ar gyfer y rhai sydd â mwy o anghenion meddyliol ac emosiynol (gan gynnwys adnabod ac ymyrryd yn gynnar er mwyn eu hatal rhag gwaethygu)
- 2.6 Yn gyffredinol, mae dadansoddi'r data yn awgrymu diffyg dulliau methodolegol sy'n ddigon hyblyg i gasglu'r ystod lawn o brosesau a chanlyniadau sy'n rhan annatod o raglenni mor gymhleth â dull ysgol gyfan. Mae'r data a amlygwyd ar gyfer y gwaith ymchwil hwn yn awgrymu bod angen gwerthuso'n raddol dros amser, gan ymgorffori nifer o wahanol ffynonellau data a chyda'r nod o ddeall prosesau gweithredu yn ogystal ag effeithiolrwydd o ran iechyd meddwl a lles emosiynol.
- 2.7 Roedd mwy o ddata ar gael drwy gydol y broses ar sut i fwrw ymlaen â gweithredu na mesur canlyniadau, gan gynnwys diffyg sylweddol o ddata dilynol hirdymor. Yn aml, roedd sut oedd y rhaglen yn cyd-fynd â systemau a strwythurau presennol ar lefel ysgol heb ei ddatblygu neu heb dderbyn sylw. Cyfeiriwyd at gysyniadau fel meithrin gallu, cydgynhyrchu a chynhwysiant yn aml drwyddi draw, yn enwedig mewn dogfennau canllaw a ddadansoddwyd, ond yn aml gyda diffiniadau aneglur a diffyg tystiolaeth ategol, sy'n awgrymu bod angen gwneud rhagor o waith i nodi'r dulliau gorau o ymdrin â'r materion hyn o fewn rhaglen dull ysgol gyfan.
- 2.8 Fodd bynnag, er ei bod yn anodd amlygu 'cynhwysion gweithredol' dulliau ysgol gyfan i ddeall pa fewnbynnau a allai fod yn gysylltiedig â pha ganlyniadau, roedd gwerth gweithredu o ansawdd uchel yn glir. Roedd y canfyddiadau ar draws y data yn gyson ynglŷn â chymau adnabyddadwy sy'n debygol o fod yn sail i gyflawni dull ysgol gyfan yn effeithiol, sy'n awgrymu, heb ganolbwyntio'n ddigonol ar weithredu, fod y canlyniadau a ddymunir yn llai tebygol o ddigwydd. Mae hyn yn cefnogi'r dystiolaeth bresennol o fewn gwyddoniaeth weithredu, sef bod effeithiolrwydd yn gysylltiedig ag ansawdd gweithredu mewn cyd-destun penodol (Pfadenhauer et al., 2017).

Argymhelliaid 1: Nid oes ateb pendant ar hyn o bryd i'r hyn sy'n gyfystyr â gweithredu optimaidd ac fe allai hyn fod yn gwestiwn allweddol i werthuswyr yn y dyfodol fynd i'r afael ag ef, ond mae rhai cydrannau'n cael eu cefnogi'n fwy gan y dystiolaeth fel sail ar gyfer gweithredu'n effeithiol. Argymhellir y cydrannau hyn ar gyfer pob ysgol ac amlinellir rhagor o fanylion am bob cydran isod. Gellir safoni'r cydrannau hyn ar draws pob safle a gellir casglu gwybodaeth am eu presenoldeb, eu habsenoldeb a'u hansawdd wrth werthuso proses:

- cyfathrebu clir (a arweinir gan uwch arweinwyr) gyda phawb sy'n gysylltiedig â'r system ysgolion i sicrhau cefnogaeth
- adolygu polisïau
- cymorth a hyfforddiant lles staff
- mapio asedau/cryfderau

- amlygu cymysgedd o gymorth cyffredinol (ataliol) a chymorth wedi'i dargedu
 - mireinio perthnasoedd â gwasanaethau allanol
 - asesu anghenion/mesur llinell sylfaen
- 2.9 Mae datblygu theori rhaglenni cyn a thrwy werthuso yn broses ailadroddol, gyda theori rhaglen gychwynnol yn cael ei mireinio gan ddata o werthuso (McGill et al., 2020). Dylai gwerthuso'r broses o weithredu ystyried theori'r rhaglen (gweler Ffigur 1) er mwyn asesu sut mae'r rhaglen yn gweithredu ar draws sawl lleoliad cymhleth, ac a oes angen diwygio'r theori i'w gweithredu'n fwy effeithiol yn y dyfodol.
- 2.10 O ran creu newid tymor hwy, roedd yr holl ddata'n cefnogi dull ysgol gyfan fel rhaglen hyblyg, sy'n caniatáu i ysgolion ddatblygu cynnwys wedi'i deilwra ar ôl ei weithredu'n gychwynnol ac adlewyrchu eu hasesiad o anghenion eu hunain. Roedd y rhai a gymerodd ran yn y cyfweiliadau yn arbennig yn teimlo y dylid osgoi canllawiau rhy gyfarwyddol ar gynnwys dull ysgol gyfan, er enghraifft beth i'w gynnwys mewn sesiynau ystafell ddosbarth a gyflwynir yn gyffredinol, sy'n golygu bod amrywiad ar lefel ysgol yn cael ei dderbyn fel rhan o'r rhaglen. Mae hyn yn golygu y bydd y llwybr tuag at ganlyniadau tymor hwy yn amrywio o un ysgol i'r llall.
- 2.11 Roedd newidiadau tymor hwy a amlygwyd ar draws y data yn cynnwys:
- gwelliannau i iechyd meddwl a lles ymhlith myfyrwyr a staff
 - hyfforddiant parhaus
 - gweithgareddau a arweinir gan dystiolaeth sydd wedi'u hymgorffori yn y cwricwlwm
 - perthnasoedd sefydledig â darparwyr allanol
 - systemau adolygu a chasglu data yn bwydo i gynlluniau gweithredu
 - newid mewn diwylliant/ethos gan gynnwys lleihau stigma
 - datblygu'r gweithlu.
- 2.12 Mae cyfosod tystiolaeth yn awgrymu bod yn rhaid i werthuso a mesur gael eu hymgorffori mewn dull ysgol gyfan o'r cam datblygu i ddarparu'n barhaus, ond nid oedd data ar gael ar werthusiadau o raglenni dull ysgol gyfan ar gyfer iechyd meddwl a lles emosiynol, sy'n golygu diffyg manylion penodol am fesurau effeithiol ar gyfer gwerthuso. Mae hyblygrwydd dull ysgol gyfan ar lefel ysgol, lle bydd ysgolion yn nodi camau gweithredu yn seiliedig ar eu hanghenion a'u gallu eu hunain yn ogystal â chyflawni cydrannau craidd y rhaglen, yn awgrymu y bydd yn haws adnabod rhai mesurau canlyniadau pan fydd anghenion ac ymatebion unigryw ysgolion i'r angen hwnnw wedi cael eu cofnodi.
- 2.13 Gellir nodi mesurau ysgol gyfan addas o iechyd meddwl a lles emosiynol, ond nid oes tystiolaeth i gefnogi un mesur diffiniol. O'r herwydd, wrth ystyried arolygon ar gyfer monitro canlyniadau iechyd meddwl yn gychwynnol ac yn barhaus, dylanwadir ar yr argymhellion isod gan ystyriaethau pragmatig a dichonoldeb yn ogystal â dilysrwydd.

Cydrannau craidd ar gyfer gweithredu dull ysgol gyfan

Argymhelliad 2: Byddai canllawiau gweithredu ar gyfer ysgolion, yn seiliedig ar y cydrannau craidd a amlinellir uchod, yn cefnogi cyflwyno safonedig ac yn hwyluso gwerthusiad cenedlaethol drwy argymhell set ofynnol o gamau gweithredu ar gyfer ysgolion. Dylai canllawiau gydbwysu eglurder â pheidio â bod yn rhy gyfarwyddol, gan gadw pwyslais ar gynnwys cydrannau craidd fel y'u hategir gan y dystiolaeth, ond gyda lle i ysgolion addasu'r fformat i'w lleoliadau eu hunain. Argymhellir datblygu unrhyw ganllawiau o'r fath gyda rhanddeiliaid o fewn y system ysgol gyfan a'u profi drwy werthuso ffurfiannol i ddeall swyddogaeth a chynnig unrhyw addasiadau a gwelliannau a amlygir.

Cyfathrebu clir

- 2.14 Mae cyfosod tystiolaeth yn awgrymu bod defnyddio termau'n gyson yn fuddiol wrth ddiffinio dull ysgol gyfan. Cyfeiriodd llawer o'r rhai a gymerodd ran yn yr ymchwil at Lywodraeth Cymru fel arweinydd ar gyfer hyn, gyda chyfrifoldeb i ddatblygu iaith a rennir ar gyfer trafod dull ysgol gyfan, y dylid ei defnyddio wedyn ar draws y systemau polisi ac ymarfer lechyd ac Addysg. Yna, dylai'r derminoleg fod yn gyson wrth ymgysylltu â rhanddeiliaid, gyda thystiolaeth o'r adolygiad yn awgrymu bod sicrhau bod rhanddeiliaid yn deall mwy am y rhaglen o'r cam cychwynnol yn gysylltiedig â gwell cefnogaeth a gweithrediad.

Argymhelliaid 3: Argymhellir cynnwys yr holl rhanddeiliaid, gan gynnwys staff ysgol, disgyblion, rhieni/teuluoedd a gweithwyr ieuchyd meddwl proffesiynol, yn y cam datblygu er mwyn sicrhau lefelau uwch o gefnogaeth. Argymhellir bod Llywodraeth Cymru yn ymgynghori â rhanddeiliaid allweddol ar y dechrau i gynyddu ymgysylltiad cyn y rhaglen a chytuno ar ddiffiniadau a rennir o ddull ysgol gyfan i'w defnyddio wrth gyfathrebu er mwyn sicrhau'r gefnogaeth fwyaf posibl a chefnogi gweithredu.

- 2.15 Mae cyfosod tystiolaeth yn awgrymu, ynghyd â negeseuon safonedig, bod ysgolion yn gallu datblygu eu cyfathrebiadau eu hunain, gan bwysleisio eu bod yn dangos safbwynt cyfannol tuag at ieuchyd meddwl a lles emosiynol ac ystyrir ei fod yn gyfrifoldeb i bawb. Dylai'r negeseuon fod yn hawdd i staff, disgyblion, rhieni a phartneriaid allanol eu deall, gan gyfleu dealltwriaeth gyffredin o'r hyn a olygir wrth les meddyliol a pha gamau sy'n cael eu cymryd.

Argymhelliaid 4: Dylai negeseuon ysgolion am yr hyn maen nhw'n ei wneud i ddarparu dull ysgol gyfan ac ethos sylfaenol y rhaglen (gweler 7.6 uchod) fod ar gael yn rhwydd i deuluoedd drwy nifer o wahanol sianeli cyfathrebu, gan gynnwys dull darparu cymysg ar-lein, wyneb yn wyneb a thrwy ddulliau cyfathrebu eraill sydd ar gael iddynt. Nodwyd mai hyrwyddo polisi drws agored i deuluoedd ymgysylltu â'r ysgol, yn ogystal â chyfathrebu clir a rheolaidd ar weithgareddau'r ysgol, yw'r ffyrdd mwyaf effeithiol o gynnwys eu mewnbwn. Fodd bynnag, nid oedd y dadansoddiad wedi nodi dull clir o fesur a chofnodi ymgysylltiad teuluol, gan awgrymu bod angen gwneud rhagor o waith ar fireinio systemau ar gyfer adrodd am hyn. Gellid cynorthwyo hyn drwy rannu arfer ar draws ysgolion i dynnu sylw at unrhyw ddulliau effeithiol.

- 2.16 Mae'r dadansoddiad o ddogfennau'n awgrymu y dylai ysgolion adolygu dulliau cyfathrebu er mwyn sicrhau bod negeseuon allweddol yn cyrraedd cynulleidfaoedd targed ac yn cael eu deall. Gallai hyn olygu adolygu hyder staff wrth siarad â theuluoedd a disgyblion am ieuchyd meddwl. Dylai cyfathrebu anuniongyrchol, fel arwyddion a phosteri, adlewyrchu ethos y dull ysgol gyfan hefyd a dylai staff fodelu hyn wrth ryngweithio, y tu mewn a'r tu allan i wersi.
- 2.17 Er bod cyfathrebu â disgyblion a theuluoedd yn cael ei bwysleisio'n gryf drwy gydol y dogfennau, roedd yn aml yn aneglur sut i gynyddu neu wella cyfranogiad, ymgysylltiad ac ymwneud gan ddisgyblion a theuluoedd. Yn yr un modd, pwysleisiwyd llais disgyblion, ond prin oedd yr arweiniad ar ymgynghori, yn enwedig er mwyn cynnwys y rhai sydd â'r angen mwyaf ym mhoblogaeth yr ysgol. Roedd yr awgrymiadau'n cynnwys defnyddio strwythurau presennol i gryfhau llais myfyrwyr, gan gynnwys cynghorau ysgol a seneddau ieuencid, ond prin oedd y drafodaeth ar allu'r dulliau hyn i gasglu ystod eang o safbwyntiau disgyblion.
- 2.18 Gall cyfathrebu gynnwys cyfeiriad at y cysylltiad rhwng ieuchyd meddwl a lles a chyrhaeddiad academiaidd, fel ffordd o gynyddu cefnogaeth i'r dull ysgol gyfan. Amlygwyd yn gyson ar draws y data bod yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth mewn ysgolion yn arbennig o bwysig o ran cyfathrebu nodau a chyflwyno'r dull ysgol gyfan. Mae'r data hefyd yn awgrymu gwerth 'hyrwyddwr' i gefnogi cyfathrebu, sbarduno'r agenda a chysylltu â rhanddeiliaid mewnol ac allanol.

Argymhelliaid 5: Dylai'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth ystyried datblygu cynllun gweithredu ar gyfer ymgysylltu yn seiliedig ar eu cyd-destun unigryw eu hunain a'u strwythurau presennol ar gyfer cyfathrebu ac ymgysylltu. Gallent hefyd ystyried penodi tîm/hyrwyddwr dull ysgol gyfan i gydgyssylltu gweithgareddau a datblygu dulliau cyfathrebu ac ymgysylltu. Os bydd hyn yn cynnwys disgwyliad o waith ychwanegol i'r hyrwyddwr, er enghraifft casglu cofnod o'r gweithgareddau a gyflawnir, mae'n debygol y bydd angen adnoddau ar gyfer y rôl.

Adolygu polisïau

- 2.19 Nodwyd ar draws y dogfennau a ddadansoddwyd bod datblygu ac adolygu polisïau yn hanfodol er mwyn egluro a chynnal dull ysgol gyfan, ac amlygwyd bod uwch arweinwyr yn sbardunwyr ar gyfer y broses hon. Gall polisïau allweddol fel rheoli ymddygiad, cyfrinachedd, diogelu a lles staff gael eu cydgynhyrchu, eu monitro a'u hadolygu drwy gydol dull ysgol gyfan. Gall cyrff cenedlaethol a rhanbarthol, megis Estyn a'r WNHSS, gefnogi'r broses o adolygu polisïau, a gallai templedi polisi gael eu darparu i hwyluso'r broses a hyrwyddo arfer cyson.

Argymhelliad 6: Fe allai ysgolion ystyried llunio polisi gweithredu dull ysgol gyfan sy'n amlinellu camau allweddol, rolau a champau gweithredu wedi'u cynllunio, cysylltiadau â pholisïau sy'n bodoli eisoes, yn ogystal ag ymrwymiad i adolygu'n rheolaidd, ond mae'n debygol y bydd y gallu i wneud hyn yn amrywio o ran maint yr ysgol a'r cymorth y mae arni ei angen. Gallai ysgolion ystyried enwi llywodraethwr penodol i fod yn gyfrifol am iechyd a lles, gyda rôl ddynodedig i adolygu polisïau'r ysgol sy'n ymwneud â dull ysgol gyfan. Dylai unrhyw adolygiad o bolisïau hefyd ystyried anghenion disgyblion ag AAAA (ADY) ac amrywiadau i ddull ysgol gyfan i fodloni anghenion penodol y disgyblion hynny.

Lles staff

- 2.20 Amlygwyd ar draws yr holl ddata bod ymrwymiad penodol i les staff yn hanfodol ac fe allai gynnwys strategaeth iechyd a lles staff benodol. Dylid sicrhau amser a lle i staff asesu, trafod a cheisio cymorth ar gyfer eu hiechyd meddwl eu hunain yn ogystal â'u rôl mewn dull ysgol gyfan. Prin oedd y dystiolaeth o'r dulliau mwyaf effeithiol o ofalu am staff y rhoddir cyfrifoldebau ychwanegol iddynt ac sy'n delio ag anghenion a allai fod yn fwy cymhleth o ganlyniad i raglenni dull ysgol gyfan. Mae data ansoddol a dadansoddi dogfennau yn awgrymu, mewn lleoliadau nad ydynt yn rhai prif ffrwd, y gallai fod mwy o straen ar staff sy'n delio â materion cymhleth yn rheolaidd, gan olygu bod angen mwy o oruchwyliaeth a chymorth arnynt i gynnal eu lles eu hunain.

Argymhelliad 7: Dylid annog uwch arweinwyr ysgolion i egluro camau gweithredu i hyrwyddo lles staff. Gallai hyn gynnwys adolygu strwythur y diwrnod ysgol er mwyn caniatáu amser wedi'i ddiogelu i gefnogi lles, dod o hyd i amser i staff gwblhau hyfforddiant a darparu goruchwyliaeth i staff sy'n cefnogi anghenion disgyblion mwy cymhleth.

Hyfforddiant staff

- 2.21 Roedd y cyfodiad yn awgrymu y dylai hyfforddiant staff cychwynnol gynnwys patrymau a chyffredinrwydd materion iechyd meddwl ymhlith pobl ifanc er mwyn cynyddu lefelau dealltwriaeth cyffredinol a gwella ymatebolrwydd i ddatgeliadau disgyblion: Awgrymwyd hyfforddiant i staff ar ffyrdd o gefnogi eu hiechyd meddwl eu hunain hefyd ar draws y data, gan gynnwys adnoddau er mwyn i staff ysgol gael amser i'w fynyachu a blaengynllunio sut byddai'r sgiliau a ddysgwyd yn cael eu defnyddio a'u cefnogi trwy ddatblygiad proffesiynol parhaus. Nodwyd cymorth gan gymheiriaid fel ffordd o hyfforddi ac uwchsgilio staff, gan ddarparu manau diogel ac adfyfyriol i staff rannu profiadau, darparu cymorth a gwerthuso eu rôl wrth gefnogi iechyd meddwl a lles myfyrwyr.

Argymhelliad 8: Dylid cynnig hyfforddiant i'r holl staff ar gefnogi iechyd meddwl a lles emosiynol yn effeithiol, gan gynnwys staff nad ydynt yn addysgu sy'n chwarae rhan hanfodol wrth gefnogi myfyrwyr. Efallai hefyd y bydd angen i staff gael hyfforddiant ar ddarparu cynnwys ystafell ddosbarth a arweinir gan dystiolaeth pan fydd ysgolion wedi cynllunio eu camau gweithredu dull ysgol gyfan eu hunain yn seiliedig ar asesiad o anghenion. Dylid ystyried ymgorffori hyfforddiant ar gefnogi iechyd meddwl a lles mewn hyfforddiant athrawon er mwyn cynyddu cynaliadwyedd y dull ysgol gyfan yn y dyfodol ac efallai ei gynnwys mewn unrhyw bolisi dull ysgol gyfan a gynhyrchir yn yr ysgol.

- 2.22 Awgrymodd dadansoddi cyfweiliadau ansoddol y gallai'r WNHSS ac awdurdodau lleol fod yn bartneriaid posibl allweddol wrth gynorthwyo ysgolion i fodloni anghenion hyfforddi staff a chynghori ar gynlluniau hyfforddi ysgolion os oes angen. Fodd bynnag, dywedodd y cyfranogwyr fod eu gallu'n gyfyngedig ac efallai y bydd angen adnoddau ychwanegol os bydd eu cylch gwaith i ddarparu hyfforddiant yn cael ei ehangu. Gwelwyd hefyd bod angen ystyried argaeledd adnoddau hyfforddi staff yn yr iaith Gymraeg er mwyn sicrhau mynediad cyfartal.

Argymhelliaid 9: Dylid ystyried sut gall WNHSS ac awdurdodau lleol ddarparu hyfforddiant ar gyfer staff ysgolion yn effeithiol, o fewn yr adnoddau sydd ar gael, drwy ddod ag ysgolion sy'n nodi anghenion tebyg at ei gilydd mewn ardal. Nodwyd hefyd na ddylai staff mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg fod dan anfantais o ran cael gafael ar hyfforddiant neu adnoddau, gan sicrhau bod cyllid ar gael ar gyfer hyfforddiant cyfrwng Cymraeg.

Mapio cryfderau/arferion presennol

- 2.23 Awgrymodd dadansoddiad o'r dogfennau a data cyfweiliadau ansoddol y dylid casglu gwybodaeth am asedau a chryfderau presennol i fapio'r hyn sy'n digwydd eisoes a pha adnoddau sy'n bodoli yn y system ysgolion. Roedd gan randdeiliaid farn gadarnhaol am hyn fel cydnabyddiaeth o sgiliau presennol a all fod yn sail i gynllunio gweithredu. Gellid casglu data am asedau a chryfderau trwy fapio cychwynnol ac yna eu monitro trwy gynlluniau gweithredu/datblygu parhaus sy'n cynnwys mesurau proses, megis ymwybyddiaeth o gynnwys dull ysgol gyfan ac unrhyw adolygiad polisi sydd wedi digwydd.

Argymhelliaid 10: Dylai ysgolion fapio asedau i gofnodi capasiti mewnol, o ran staff ag unrhyw hyfforddiant neu sgiliau arbenigol ym maes ieuchyd meddwl a lles, unrhyw gymorth arbenigol mewnol presennol sydd ar gael a hefyd unrhyw weithgareddau atal cyffredinol yn yr ystafell ddosbarth sy'n cael eu darparu ar hyn o bryd. Dylai fanylu ar sut a pham y dewiswyd y rhain. Argymhellir asesu amgylchedd yr ysgol hefyd, gan gynnwys bodolaeth unrhyw fannau diogel, cyfrinachol i fyfyrwyr a staff gael cymorth lles. Gellir ymgorffori'r rhain mewn cynlluniau datblygu os nad ydynt yn bresennol ar hyn o bryd. Er bod mapio asedau'n cael ei argymhell ar lefel ysgol unigol, gellid ei ddefnyddio ar lefel clwstwr neu awdurdod lleol, gydag WNHSS o bosibl yn ymwneud â rhannu gwybodaeth. Dylid archwilio eu gallu i wneud hyn.

- 2.24 Dylid hefyd ystyried asedau cymunedol, gan gynnwys data ar ba wasanaethau arbenigol sydd ar gael a beth maen nhw'n ei gynnig. Awgrymwyd yn y dogfennau y gallai hyn gael ei gefnogi gan wasanaethau allanol fel yr awdurdod lleol, sy'n gallu darparu gwybodaeth ranbarthol, er y gallai graddau'r wybodaeth ranbarthol sydd ar gael amrywio yn ôl ardal ac nid yw'n hysbys ar hyn o bryd.
- 2.25 Awgrymodd y cyfranogwyr fod amrywiaeth sylweddol yn y cymorth ieuchyd meddwl a ddarperir gan asiantaethau allanol arbenigol ledled Cymru, gan gynnwys darpariaeth yn yr iaith Gymraeg, a allai arwain at annhegwch o ran mynediad.

Argymhelliaid 11: Dylai ysgolion gasglu gwybodaeth am y cymorth arbenigol sydd ar gael yn yr ardal leol yn yr iaith Gymraeg yn eu gweithgareddau mapio cychwynnol, ond ni fyddai hyn ynddo'i hun yn mynd i'r afael â phroblem diffyg darpariaeth. Mae'n bosibl y bydd angen mecanwaith ar gyfer bwydo'n ôl i Lywodraeth Cymru i fesur graddfa lawn y cymorth o amgylch ysgolion ac i nodi meysydd i'w datblygu ymhellach. Gellid gwneud hyn yn fwyaf effeithiol drwy Estyn. Fodd bynnag, gan nad oes model o'r fath yn bodoli ar hyn o bryd, bydd angen trafod ymhellach gyda nhw.

- 2.26 Awgrymodd y cyfranogwyr y gellir ystyried darparu templedi safonedig ar gyfer mapio asedau fel rhan o weithredu dull ysgol gyfan, dan arweiniad y rhai hynny y dynodwyd y dasg hon iddynt gan Lywodraeth Cymru, gan fanylu ar feysydd allweddol i'w cipio ond gyda'r hyblygrwydd i'w haddasu i gyd-destun yr ysgol yn ôl yr angen, gan bwysleisio unwaith eto swyddogaeth y gweithgaredd dros ffurf sefydlog. Mae'n rhaid nodi na amlygwyd enghraifft o'r arfer hwn yn y data, sy'n golygu nad yw ei effaith yn glir.

Cydrannau wedi'u targedu a chydrannau cyffredinol

- 2.27 Awgrymodd cyfod y canfyddiadau y dylai dull ysgol gyfan gael ei ymgorffori o fewn arferion pob dydd yn yr ysgol, gan gynnwys addysgu cynnwys yn ymwneud ag ieuchyd meddwl a lles, gyda chysylltiadau cryf â'r cwricwlwm. Yng Nghymru, byddai hyn yn cael ei wneud trwy'r Maes Profiad Iechyd a Lles newydd, yr oedd y rhai a gymerodd ran yn y cyfweiliadau o'r farn ei fod yn angor y dylid adeiladu dull ysgol gyfan o'i amgylch.
- 2.28 Er y gellid safoni elfennau o weithredu dull ysgol gyfan, mae'r holl setiau data a adolygwyd yma yn awgrymu y dylai ysgolion allu dewis camau gweithredu ac ymyriadau penodol sy'n deillio o ddealltwriaeth ar lefel ysgol o'r boblogaeth ac anghenion. Awgrymodd yr adolygiadau y dylai elfennau gynnwys gweithgareddau a arweinir gan dystiolaeth ar gyfer hybu/atal ieuchyd meddwl a ddarperir gan athrawon dosbarth ac arbenigwyr, yn ogystal â chymorth wedi'i dargedu a ddarperir gan ymarferwyr ieuchyd meddwl ar gyfer unrhyw ddisgyblion, staff neu aelodau o'r teulu y nodir eu bod mewn angen.

- 2.29 Efallai y bydd angen i staff ysgol gael hyfforddiant ar sut i gyflwyno cynnwys darpariaeth gyffredinol a gyflwynir o fewn y cwricwlwm, gyda chymorth gan asiantaethau allanol mewn rhai achosion. Roedd y dystiolaeth adolygu'n awgrymu bod cynnwys athrawon dosbarth wrth ddarparu yn fwy derbyniol i ddisgyblion a'i fod yn gysylltiedig â gweithredu'r rhaglen yn fwy effeithiol a'i gwneud yn fwy cynaliadwy, er bod dealltwriaeth o hyn wedi'i chyfyngu gan absenoldeb data dilynol hirdymor yn y rhan fwyaf o achosion.

Argymhelliad 12: Amlygir bod cynnwys sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac yn canolbwyntio ar atal a ddarperir yn gyffredinol yn yr ystafell ddosbarth, sy'n cyfateb i anghenion yr ysgol, yn fwy tebygol o allu integreiddio i arferion yr ysgol a bod yn gynaliadwy. Dylid ystyried integreiddio cydrannau dull ysgol gyfan i'r cwricwlwm o'r cychwyn cyntaf, gan wneud cysylltiadau penodol i 'gyd-fynd' â rhaglenni gwaith sy'n bodoli eisoes, megis y Maes Profiad Iechyd a Lles newydd. Mae'n rhaid i unrhyw gynnwys a ddatblygir i'w gyflwyno o fewn y cwricwlwm fod ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg.

- 2.30 Er bod tystiolaeth yn awgrymu y dylid sicrhau bod deunyddiau perthnasol ar gael i staff, prin oedd y manylion am beth fyddai'r deunydd hwn a sut byddai ysgolion yn nodi'r cynnwys wedi'i seilio ar dystiolaeth sydd o'r gwerth mwyaf.

Argymhelliad 13: Mae angen i ysgolion gael arweiniad ar ystod o gydrannau ystafell ddosbarth effeithiol y gallant eu cyfateb i'r angen a nodwyd, i'w cyflwyno fel rhan o'u darpariaeth gyffredinol. Un ffynhonnell o'r fath yw'r adolygiad systematig sydd newydd ei gyhoeddi gan Clarke et al. (2021) ar raglenni mewn ysgolion. Dylai canllawiau dull ysgol gyfan bwysleisio i ysgolion y dylai'r rhaglenni fod wedi'u seilio ar dystiolaeth glir.

- 2.31 Dylai penderfyniadau ar gynnwys yn yr ystafell ddosbarth hefyd ystyried gallu staff i'w ddarparu, gan gynnwys addasiadau posibl i raglenni iechyd meddwl a lles emosiynol a nodwyd gan ysgolion fel rhai sy'n briodol i'w lleoliad. Yn y dystiolaeth adolygu, roedd agweddau staff tuag at gynnwys a arweinir gan dystiolaeth yn fwy ffafriol pan ganiatawyd iddynt ei addasu i'w lleoliad a defnyddio eu sgiliau eu hunain, ond dylid monitro unrhyw addasiadau o'r fath o fewn gwerthusiad ar lefel ysgol er mwyn sicrhau nad yw addasiadau'n dylanwadu ar yr effaith. Er bod staff ysgol yn ffafrio hyblygrwydd, mae tystiolaeth yn awgrymu po fwyaf hyblyg yw'r rhaglen, y mwyaf yw'r amrywiad o ran darparu a gweithredu.

Argymhelliad 14: Argymhellir bod ysgolion yn casglu gwybodaeth am ba raglenni maen nhw'n eu defnyddio, gan gynnwys data gan athrawon ar addasiadau, y gellir ei hasesu o fewn gwerthusiad ar y cyd â data ar ddeilliannau ar gyfer y rhai sy'n derbyn y rhaglenni.

- 2.32 Awgrymodd tystiolaeth adolygu hefyd fod mwy o amlygiad i gynnwys iechyd meddwl a lles ymhlith disgyblion mewn gwahanol ffurfiau gan gynnwys - ond heb fod yn gyfyngedig i - sesiynau ystafell ddosbarth ffurfiol, hefyd yn gysylltiedig â chanlyniadau gwell. Er y gallai ymyriadau wedi'u targedu gael mwy o effeithiau ar iechyd meddwl na rhai cyffredinol, fel y gwelir mewn data adolygu, mae rhaglenni cyffredinol yn dal i fod yn werthfawr hyd yn oed os ydynt yn cael effaith fach.

- 2.33 Argymhellir ar draws y data bod ysgolion yn canolbwyntio'n arbennig ar y disgyblion hynny sydd fwyaf agored i iechyd meddwl gwael ac a allai elwa o gymorth wedi'i dargedu'n fwy. Gellir adnabod y disgyblion hyn drwy asesiad o anghenion. Gallai darpariaeth wedi'i thargedu gynnwys gweithio gyda darparwyr allanol ond hefyd darparu ar y safle, gan ystyried hyfforddiant staff ychwanegol ar sgiliau cwnsela a hyfforddiant cymorth cyntaf iechyd meddwl. O fewn adolygiadau, roedd rhaglenni a oedd yn cynnwys elfen gymunedol h.y. meithrin perthynas â gwasanaethau allanol ac ymgorffori prosesau atgyfeirio, yn fwy effeithiol.

Argymhelliad 15: Dylai ysgolion gasglu gwybodaeth am eu gallu i ymateb i anghenion mwy cymhleth o fewn mapio asedau a hefyd nodi lefelau angen ymhlith staff a disgyblion o fewn asesiad o anghenion. Yna, dylai penderfyniadau ar ddarparu cymorth wedi'i dargedu, gan gynnwys hyfforddiant staff ychwanegol, gael eu harwain gan hyn, ynghyd ag adnoddau a chyfyngiadau ar amser staff.

Gweithio gydag asiantaethau allanol

- 2.34 Cytunwyd yn gyffredinol bod gweithwyr proffesiynol/gwasanaethau'r GIG yn allweddol o fewn y dull ysgol gyfan, yn enwedig ar gyfer disgyblion ag anghenion iechyd meddwl mwy cymhleth. Mae hyn yn cynnwys staff fel nyrsys ysgol, byrddau iechyd lleol, neu sefydliadau cenedlaethol fel CAMHS, ond dywedodd staff ysgol fod diffyg eglurder ynghylch sut a phryd i atgyfeirio. Roedd tystiolaeth adolygu yn awgrymu bod ymgysylltu ag

asiantaethau arbenigol, er enghraifft sefydlu llwybrau atgyfeirio neu eu gwahodd i'r ysgol i ddarparu cymorth ar y safle, yn gysylltiedig â gwell effeithiolrwydd rhaglenni.

Argymhelliad 16: Ar y cyd ag asiantaethau allanol, dylai ysgolion ystyried datblygu templed atgyfeirio i'w ddefnyddio gan staff i nodi pryd y gallai atgyfeiriad fod yn angenrheidiol ac yn briodol. Pan ystyrir atgyfeiriadau i CAMHS, dylai ysgolion geisio ymgysylltu â rhieni/gofalwyr a theuluoedd, gan gofio'r perygl y gallai teuluoedd deimlo eu bod yn cael eu beio neu eu stigmatiddio. Os yw'n ymarferol, dylid gwahodd darparwyr allanol i ysgolion i godi ymwybyddiaeth o hyn ymhlith staff a disgyblion a hefyd i archwilio opsiynau posibl ar gyfer darparu gwasanaethau ar y safle i ddisgyblion a theuluoedd.

- 2.35 Awgrymodd dadansoddi dogfennau y gall yr hyrwyddwr neu'r tîm dynodedig yn yr ysgol arwain ar wella'r berthynas rhwng ysgolion ac asiantaethau allanol, gyda chymorth uwch arweinwyr i sicrhau nad yw hyn yn feichus. Awgrymwyd ymhellach y gallai awdurdodau lleol weithredu fel porthor i gysylltu ysgolion â darparwyr allanol, gan gynnwys rhoi gwybodaeth i ysgolion am hyfforddiant staff ar iechyd meddwl a lles a thynnu sylw at ddarpariaeth arbenigol lleol. Nid oedd yn glir o'r data a yw'r wybodaeth hon eisoes yn cael ei chadw gan awdurdodau lleol neu a fyddai angen ei chasglu ar gyfer dull ysgol gyfan, a dylid ystyried eu gallu i gyflawni'r swyddogaethau hyn.

Mesur a gwerthuso dull ysgol gyfan

Egwyddorion allweddol ar gyfer gwerthuso

- 2.36 O ystyried cymhlethdod yr ymyrraeth, a'r systemau y'i darperir trwyddynt, bydd angen i werthuswyr posibl amlygu a chyfiawnhau meysydd allweddol o ansicrwydd i ganolbwyntio adnoddau gwerthuso arnynt. Mae ansicrwydd allweddol yn ymwneud â sut caiff dulliau ysgol gyfan eu gweithredu a'u cynnal ar raddfa. Er bod tystiolaeth arbrofol sy'n dangos bod newidiadau i amgylcheddau ysgolion yn gallu gwella iechyd meddwl disgyblion, mae bylchau yn y ddealltwriaeth bresennol o sut gall rhaglenni o'r fath weithredu a chael eu cynnal ar lefel genedlaethol, gan gynnwys a ellir cynnal ffyddlondeb i ddamcaniaeth rhaglenni a sut gellir ei chynnal. Felly, bydd angen pwyslais ar werthuso prosesau, sy'n glynu wrth ganllawiau arfer gorau (Moore et al., 2015), gan gynnwys arbenigedd mewn gwyddoniaeth weithredu o fewn y tîm, ar gyfer gwerthuso yn y dyfodol.
- 2.37 O ystyried natur amrywiol ysgolion ledled Cymru, a natur newidiol y system addysg dros amser (er enghraifft drwy'r diwygiadau i'r cwricwlwm sydd i ddod), rhaid i werthusiad hefyd ystyried sut mae'r newidiadau hyn i'r cyd-destun yn effeithio ar weithredu'r rhaglen. Gallai hyn gynnwys datblygu dulliau methodolegol priodol i gasglu gwybodaeth am addasiadau lleol o'r rhaglen a wnaed gan y rhai sy'n ei gweithredu, ac ystyried effaith debygol unrhyw addasiadau o'r fath ar ganlyniadau.
- 2.38 O ran gwerthuso a yw'r ymyrraeth yn cyflawni'r canlyniadau a fwriedir ar gyfer iechyd meddwl a lles emosiynol disgyblion, gan fod y rhaglen eisoes yn cael ei gweithredu ar raddfa genedlaethol, mae hyn yn effeithio ar opsiynau methodolegol (er enghraifft drwy wahardd defnyddio hapdreialon rheoledig). Mae'n rhaid ystyried dyluniadau amgen, er enghraifft dyluniadau gwerthuso arbrofol naturiol. Her sylweddol i werthusiad o'r math hwn fydd gwneud honiadau achosol ac amcangyfrif y gwrthffeithiol (h.y. yr hyn a allai fod wedi digwydd beth bynnag heb y dull ysgol gyfan) yng ngoleuni cyd-destun presennol adfer o'r pandemig Covid-19. Mae'r dull ysgol gyfan yn rhan o gynigion adfer ar ôl Covid yng Nghymru - ond nid y cyfan ohonynt - sy'n cyflwyno heriau ar gyfer gwahanu effeithiau dull ysgol gyfan o effeithiau camau gweithredu eraill er mwyn honni'n hyderus bod unrhyw welliannau a arsylwyd yn gysylltiedig â dull ysgol gyfan. Dylai cynigion gwerthuso fynd i'r afael â sut bydd gwerthuswyr yn dadansoddi cyfraniad y dull ysgol gyfan o fewn y rhwydwaith ehangach hwn o ymyriadau sy'n cyd-ddigwydd.

Argymhelliad 17: Dylai dull ysgol gyfan gael ei werthuso fesul cam i nodi newidiadau i brosesau ysgolion, gan gynnwys camau gweithredu, cynllunio datblygu ysgolion yn barhaus a chyflwyno cydrannau rhaglenni. Gellir cipio hyn ar lefel ysgol a bwydo i mewn i werthusiad cenedlaethol o brosesau dull ysgol gyfan. Mae hefyd angen mesur newidiadau i ganlyniadau iechyd meddwl a lles yn barhaus ar lefel ysgol ac ar gyfer gwerthusiad cenedlaethol. Mae dadansoddi astudiaethau achos a chyfweliadau cyfranogwyr yn awgrymu bod un i dair blynedd yn amserlen realistig ar gyfer gwerthuso, gyda blwyddyn un yn canolbwyntio ar fesurau llinell sylfaen, gweithredu a newidiadau i brosesau, a chanolbwyntio wedi hynny ar fesurau canlyniadau a dangos sut mae arferion dull ysgol gyfan wedi'u gwreiddio.

Casglu gwybodaeth am weithredu

- 2.39 Mae diffyg offer gwerthuso safonedig sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar gyfer casglu gwybodaeth am weithredu. Mae hyn yn cynnwys offer ar gyfer hunanasesu, sy'n awgrymu bod angen mwy o ddatblygu a phrofi mewn ymgynghoriad ag ysgolion, yn seiliedig ar y cydrannau craidd a nodir ac a argymhellir uchod.

Argymhelliad 18: Dylai gwybodaeth am gyflawni cydrannau a nodwyd ar lefel ysgol gael ei bwydo i werthusiad ehangach ar lefel genedlaethol. Ar lefel ysgol uwchradd, gallai hyn gael ei ymgorffori yn yr Holiadur Amgylchedd Ysgol ar gyfer y rhai o fewn y rhwydwaith SHRN neu, fel arall, fe allai gael ei gipio gan Estyn. Dylid cyfleu'n glir i ysgolion sut bydd y data'n cael ei ddefnyddio o fewn gwerthusiad cenedlaethol i asesu prosesau gweithredu yn hytrach na thargedu ysgolion nad ydynt wedi bwrw ymlaen â gweithredu i'r un graddau. Argymhellir hefyd bod data proses ansoddol atodol yn cael ei gasglu i ddeall mwy am y profiad o weithredu o safbwynt ystod o ysgolion. Argymhellir cymorth gwerthuso allanol, annibynnol ar gyfer hyn ochr yn ochr â hunanwerthuso mewn ysgolion.

Asesiad o anghenion/mesur llinell sylfaen

- 2.40 Mae asesiad o anghenion/mesur sylfaenol ynglŷn ag iechyd meddwl a lles ym mhoblogaeth yr ysgol yn cyflawni dau ddiben trwy roi gwybod i ysgolion am anghenion lleol a hwyluso'r gwaith o werthuso dull ysgol gyfan. Nododd y gwaith ymchwil hwn wahanol ffyrdd o gael y wybodaeth hon, gan gynnwys cynnal arolygon disgyblion (gweler Mesurau isod), arolygon staff a rhieni pwrpasol a defnyddio data gan awdurdodau lleol y gellir ei rannu ar draws ysgolion clwstwr. Yng Nghymru, cynghorir ysgolion uwchradd i ymuno â'r Rhwydwaith Ymchwil Iechyd mewn Ysgolion (SHRN) i gael gafael ar adroddiadau data perthnasol.
- 2.41 Nid oedd y data a ddansoddwyd ar gyfer y gwaith ymchwil hwn wedi amlygu mesur diffiniol o iechyd meddwl a lles, naill ai ar gyfer disgyblion neu staff, gyda graddfeydd amrywiol wedi'u dilysu yn cael eu hadrodd ar draws gwahanol raglenni. Nid oedd canllawiau clir ychwaith ar amllder casglu data i ddangos effeithiau dull ysgol gyfan o fewn amserlen ddiffiniedig. Heb unrhyw eglurder o'r fath, mae'r argymhellion isod ynglŷn â pha fesurau y dylai ysgolion eu defnyddio wedi'u seilio ar ffactorau eraill fel arferion presennol a phragmatiaeth.

Staff a theuluoedd

- 2.42 Argymhellwyd bod gwybodaeth am iechyd meddwl a lles staff a theuluoedd yn cael ei chasglu gan ysgolion o fewn asesiad o anghenion, yn ogystal â chasglu anghenion hyfforddi staff ar gyfer darparu dull ysgol gyfan. Fodd bynnag, nid oedd y data yn y dadansoddiad hwn yn cefnogi argymhellion ar gyfer mesur safonedig o les staff. Er mwyn cefnogi safoni a darparu data sylfaenol ar les staff mewn dull ysgol gyfan, awgrymwyd gan y cyfweleion y dylid ystyried arolwg tebyg i SHRN ar gyfer staff, gyda dealltwriaeth glir ei fod yn ddewisol ac y byddai data'n cael ei ddiogelu. Efallai y bydd angen i bartïon allanol weinyddu a dadansoddi hyn er mwyn osgoi pryderon ynghylch ymddiriedaeth neu gamddefnyddio safbwyntiau staff, gydag awgrymiadau eraill y dylid ategu'r rhain gyda grwpiau ffocws staff i ddarparu dealltwriaeth fanwl.

Argymhelliad 19: Argymhellir ymgynghori â grwpiau sy'n bodoli eisoes i ystyried arolwg staff ar ffurf SHRN neu amlygu arolygon staff pwrpasol sy'n dderbyniol i staff yr ysgol. Pe bai arolwg o'r fath yn cael ei ystyried, byddai angen ei ddatblygu a'i dreialu gyda staff ysgol ar lefel clwstwr ysgol neu awdurdod lleol, sy'n cynrychioli strata o ysgolion a rhanbarthau.

Argymhelliad 20: Gall ysgolion goladu data ar absenoldebau staff sy'n gysylltiedig â rhesymau iechyd meddwl. Fodd bynnag, gan fod hyn yn debygol o gael ei danadrodd oherwydd ofn stigma, mae'n debygol y bydd angen ei ategu â data dienw gan staff ar eu lles eu hunain a allai olygu bod angen casglu data a arweinir yn allanol. Dylid bod yn ofalus wrth gasglu data gan deuluoedd oherwydd y stigma posibl sy'n gysylltiedig â thrafod lles ac iechyd meddwl, a dim ond os oes dealltwriaeth glir ynglŷn â sut caiff y data ei ddefnyddio.

Disgyblion

- 2.43 Awgrymodd y cyfranogwyr y dylai ysgolion edrych ar ba wybodaeth sydd eisoes ar gael, gan ddefnyddio data sy'n bodoli eisoes o systemau rheoli gwybodaeth gymaint â phosibl i adeiladu proffil o anghenion ysgolion. Mae gan ysgolion symiau mawr o ddata eisoes y gellir eu defnyddio wrth fapio anghenion, gan gynnwys data ar gyfraddau presenoldeb, digwyddiadau ymddygiadol, gwaharddiadau ac atgyfeiriadau i gymorth arbenigol, profiad o ofal, anabledd, materion iechyd eraill, statws prydau ysgol am ddim.

Argymhelliaid 21: Argymhellir bod gwybodaeth o'r math hwn yn cael ei defnyddio i ddeall grwpiau o fewn yr ysgol sydd ag anghenion cymorth ychwanegol. Er mwyn osgoi perygl datgelu pwy yw'r rhai yn yr ysgol sydd â nodweddion gwarchodedig neu ffactorau risg posibl, fe allai ymgynghori â grwpiau lleol a chenedlaethol, fel grwpiau LGBTQ+, Gofalwyr Ifanc ac ati, fod yn broses fwy effeithiol ac effeithlon, ac yna rhannu'r canfyddiadau ar draws nifer o ysgolion yn yr un rhanbarth drwy'r WNHSS. Efallai y bydd WNHSS hefyd yn gallu cael gafael ar wybodaeth gan yr awdurdod lleol sy'n berthnasol i ymddygiadau iechyd mewn poblogaethau oedran ysgol, gan gynnwys grwpiau sydd â ffactorau risg posibl.

- 2.44 Ar hyn o bryd mewn ysgolion uwchradd o fewn rhwydwaith SHRN (mwyafrif yr ysgolion yng Nghymru), mae'r Holiadur Cryfderau ac Anawsterau (SDQ) wedi'i wreiddio fel mesur o anawsterau emosiynol, anawsterau ymddygiadol, anawsterau gyda chyfoedion ac anawsterau sylw. Caiff hwn ei gwblhau bob dwy flynedd ac efallai y bydd staff ysgolion eisoes yn fwy cyfarwydd ag ef na mesurau eraill, sy'n awgrymu mai hwn yw'r dewis mwyaf rhesymol ar gyfer arolwg ysgol gyfan, o bosibl.

Argymhelliaid 22: Dylai ysgolion uwchradd barhau i ddefnyddio data SHRN a gallant ddefnyddio'r data diweddaraf fel mesur sylfaenol. Gallai ysgolion hefyd weinyddu'r arolwg SDQ yn flynyddol rhwng rowndiau o'r arolwg SHRN presennol, ar yr un pryd yn y flwyddyn academaidd. Er mwyn hwyluso dadansoddiad hirdymor o newidiadau sy'n gysylltiedig â dull ysgol gyfan, bydd angen i'r data hwn fod ar gael i'w werthuso'n genedlaethol.

- 2.45 Ar gyfer ysgolion cynradd, mae mesurau amrywiol yn cael eu defnyddio ar hyn o bryd gan nad oes rhwydwaith Cymru gyfan sy'n cyfateb i SHRN.

Argymhelliaid 23: Fe allai ysgolion ddymuno parhau â'u mesurau presennol i gael gwybodaeth sylfaenol am iechyd meddwl a lles disgyblion. Fodd bynnag, dylid hefyd ystyried argymhell yr arolwg 'Fi a Fy Nheimpladau' i bob ysgol (Deighton et al., 2013), sydd wedi cael ei roi'n effeithiol i blant mor ifanc ag 8 oed ac sy'n cael ei brofi ar hyn o bryd fel rhan o'r astudiaeth beilot sy'n cael ei chynnal yng Nghymru ynglŷn ag ehangu SHRN i leoliadau cynradd. Pe bai hwn yn dod yn fesur safonedig yn y dyfodol fel rhan o rwydwaith ymchwil ysgolion cynradd, fe all ysgolion ei ddefnyddio rhwng arolygon SHRN yn yr un modd ag SDQ/SHRN mewn lleoliadau uwchradd. Er mwyn hwyluso dadansoddiad hirdymor o newidiadau sy'n gysylltiedig â dull ysgol gyfan, bydd angen i'r data hwn fod ar gael i'w werthuso'n genedlaethol.

- 2.46 Dylid nodi, ers i'r Grŵp Gorchwyl a Gorffen Cyd-Weinidogol amlygu bod angen asesu'r gallu i werthuso, fod Prifysgolion Caerdydd ac Abertawe wedi llwyddo i sicrhau Canolfan Iechyd Meddwl Pobl Ifanc Wolfson. Roedd hyn yn cynnwys cytundeb partneriaeth gyda Llywodraeth Cymru i werthuso dull ysgol gyfan a chyllid gan Lywodraeth Cymru ar gyfer swydd. O'r herwydd, mae gan Lywodraeth Cymru gyfle i fanteisio ar yr adnoddau presennol yng Nghymru i hwyluso gwerthusiad annibynnol yn y dyfodol yn ei gyfarwydd neu ran ohono. Byddai angen ystyried mynediad at ddata SHRN ar gyfer unrhyw werthusiad a gomisiynir yn allanol.

- 2.47 Mynegodd y rhai a gymerodd ran yn yr ymchwil bryderon ynglŷn â llythrennedd ymchwil mewn lleoliadau ysgol, gan awgrymu y gallai fod angen darparu hyfforddiant ac, o bosibl, cymorth allanol i ddadansoddi hyd nes bod gallu mewnol yn cynyddu.

Argymhelliaid 24: Pe bai mesurau'r arolygu uchod yn cael eu hargymhell i'w defnyddio gan ysgolion fel rhan o'r dull ysgol gyfan, rhaid ystyried gallu staff yn yr ysgol i weinyddu, dadansoddi a dehongli'r data i'w ddefnyddio wrth gynllunio camau gweithredu. Gallai hyn hefyd gynnwys hyfforddiant ar ganiatâd a diogelu data er mwyn sicrhau arfer moesegol.

- 2.48 Mae angen systemau ar gyfer storio unrhyw ddata a gesglir ar iechyd meddwl a lles mewn ysgolion hefyd, er mwyn hwyluso'r defnydd o ddata ar gyfer cynllunio ac adolygu gweithredu, diogelu'r data rhag perygl amlygiad diangen ac, o bosibl, hwyluso gwerthusiad allanol o effeithiolrwydd y dull ysgol gyfan. Awgrymodd yr aelodau hynny o'r WNHSS a gymerodd ran y gallai'r Rhwydwaith Ysgolion Iach fod yn bartner hanfodol wrth hwyluso'r gwaith o rannu data dienw ar lefel ysgol ar draws consortia ac awdurdodau lleol, gyda'r bwriad o alluogi ysgolion i ddysgu o'u harferion ei gilydd. Awgrymwyd hefyd y gallai ysgolion elwa o ganllawiau ar gytundebau rhannu data a chyfrinachedd, ac ystyriwyd bod Llywodraeth Cymru yn bartner pwysig i egluro paramedrau cyfreithiol er mwyn sicrhau bod ysgolion yn teimlo eu bod yn cael eu diogelu.

Mesur a gwerthuso parhaus

- 2.49 Awgrymodd tystiolaeth adolygu a dadansoddi astudiaethau achos y gallai ysgolion ystyried bod gwerthuso'n feichus a'r tu hwnt i'w gallu presennol. Fe allai hyn fod yn fwy tebygol ar ddechrau'r rhaglen ond hefyd wrth ddatblygu dulliau casglu a dadansoddi data parhaus.

Argymhelliad 25: Dylid bod yn ofalus wrth gyfathrebu gofynion cychwynnol ar gyfer monitro a gwerthuso, oherwydd fe allai gormod o bwyslais ar ddata yn rhy gynnar gynyddu'r canfyddiad bod hyn yn llafur-ddwys ond hefyd roi'r argraff ei fod yn rhywbeth i'w 'basio/methu' yn hytrach na bod yn broses ddatblygiadol.

- 2.50 Roedd diffyg data dilynol hirdymor drwyddi draw, sy'n golygu ei bod yn anodd asesu effeithiolrwydd parhaus rhaglenni. Gan fod data adolygu'n tueddu i adrodd ar raglenni academaidd yn hytrach na dulliau ysgol gyfan rhanbarthol neu genedlaethol ar raddfa fawr, pennwyd hyd gwerthuso yn gyffredinol gan hyd yr astudiaeth a ariannwyd. Nid oes unrhyw arwydd clir o unrhyw ddata ynglŷn â pha mor hir y gallai gymryd i welliannau mesuradwy i iechyd meddwl a lles emosiynol ddod i'r amlwg. Pwysleisiodd dadansoddiad o astudiaethau achos bwysigrwydd amserlenni realistig ar gyfer dull ysgol gyfan, gan gynnwys o leiaf flwyddyn i'w weithredu a dwy flynedd neu fwy, yn ôl pob tebyg, ar gyfer newidiadau y gellir eu cipio o fewn data arolwg ar lefel ysgol.

Argymhelliad 26: Dylai gwerthusiad gynllunio ar gyfer cynnwys gwaith dilynol hirdymor, gan gynnwys ailadrodd gweinyddu mesurau arolwg yn flynyddol (gweler Argymhellion 19, 22, 23) i gipio canlyniadau'n barhaus ar gyfer disgyblion a staff. Gellir gwerthuso newidiadau i ddysgu academaidd a gwelliannau mewn ymddygiad ysgol hefyd gan ddefnyddio nifer o wahanol ffynonellau data, gan gynnwys data a gesglir gan ysgolion ar faterion fel gwahardd myfyrwyr, bwlio, ymddygiad a phresenoldeb yn ogystal â thystiolaeth ansoddol atodol. Gellir cipio mesurau parhaus o newidiadau i brosesau ysgolion mewn cynlluniau datblygu ysgolion ond dylid hefyd ystyried eu hymgorffori yn yr Holiadur Amgylchedd Ysgol presennol a gwblheir gan ysgolion SHRN. Gall hyn gynnwys adolygu polisïau, hyfforddiant staff parhaus, a chynnal perthynas â gwasanaethau allanol.

- 2.51 Mae cynnwys asiantaethau iechyd meddwl allanol yn cyflwyno heriau ar gyfer gwerthuso parhaus. Gwnaed argymhellion yn y dogfennau ar gyfer mesurau cyson ar draws y system i hwyluso gwerthuso, er bod manylion mesurau o'r fath yn gyfyngedig. Roedd hyn yn cynnwys mesur y berthynas â darparwyr allanol, i'w gynnwys mewn fframweithiau arolygu presennol. Awgrymwyd, oherwydd y dylai ysgolion geisio datblygu perthynas â darparwyr allanol, y dylai strategaeth dull ysgol gyfan genedlaethol gynnwys y nod o gynyddu capasiti a thegwch y ddarpariaeth ledled Cymru i gefnogi darparu dull ysgol gyfan yn gynaliadwy. Ar gyfer staff, bydd hyn yn cynnwys gwybodaeth am y prosesau cymorth ac atgyfeirio sydd ar waith.

Argymhelliad 27: Mae'n rhaid i'r gwerthusiad gydnabod, oherwydd amrywiadau o ran mynediad at gymorth arbenigol, nad yw nifer yr atgyfeiriadau a wneir yn fesur dibynadwy i werthuso ysgolion, ond mae gwybodaeth am bresenoldeb llwybr ac ymwybyddiaeth ohono ymhlith staff yn arwyddocaol i'w chasglu. Dylid asesu cyfyngiadau ar arferion atgyfeirio cyfredol rhwng ysgolion a gwasanaethau arbenigol, gan gyfeirio at fentrau cenedlaethol ar arfer gorau fel y Fframwaith NYTH (GIG Cymru, 2021). Gall hyn hwyluso'r gwaith o werthuso ansawdd a phriodoldeb atgyfeiriadau yn ogystal ag ymwybyddiaeth staff o brosesau.

- 2.52 Bydd y dull ysgol gyfan yn edrych yn wahanol mewn ysgolion dros amser wrth iddynt ddatblygu ymatebion a arweinir yn fwy gan anghenion sy'n unigryw i'w cyd-destun. Mae hyn yn cynnwys amrywiadau yn y mathau o weithgareddau ysgol a arweinir gan dystiolaeth a gyflwynir wrth ymateb i fapio anghenion.

Argymhelliad 28: Dylai ysgolion amlygu rhaglenni iechyd meddwl a lles emosiynol a arweinir gan dystiolaeth yn seiliedig ar eu hanghenion eu hunain. Dylent geisio gwerthuso unrhyw raglenni o'r fath a gyflwynir yn yr ystafell ddosbarth a dylent gyfeirio at fesurau presennol a allai gael eu hargymell eisoes gan y rhai a ddatblygodd y cynnwys fel rhai sy'n effeithiol wrth gasglu canlyniadau. Yna, gellir defnyddio'r rhain ar lefel ysgol i lywio cynlluniau datblygu.

- 2.53 Er mwyn asesu cynaliadwyedd dull ysgol gyfan, awgrymodd y cyfranogwyr strwythurau tymor hwy ar gyfer monitro cenedlaethol, yn bennaf drwy'r fframwaith arolygu ysgolion ar y cyd ag Estyn. Er y gallai cynnwys gwaith monitro a gwerthuso dull ysgol gyfan mewn fframweithiau arolygu presennol fod yn gost-effeithiol ac ychwanegu at gysondeb gwerthuso, awgrymodd rhai cyfranogwyr y gallai hefyd greu ofnau ynghylch y broses o gael eu harolygu ar gyfer gweithgareddau dull ysgol gyfan, ac y gallai hyn gael ei ystyried fel rhywbeth i'w

'basio/methu'. Fe allai ysgolion hefyd deimlo'n bryderus ynghylch cymariaethau ag eraill, yn lleol ac yn genedlaethol, gyda pherygl o gael eu hystyried yn 'waeth' na safleoedd eraill.

Argymhelliad 29: Mae cyfathrebu nodau a disgwyliadau arolygu yn glir yn hanfodol er mwyn osgoi hyn a dylid ymgynghori ag ysgolion ac Estyn ynglŷn â'r broses hon. Bydd hefyd angen ystyried beth fydd yn digwydd i unrhyw ddata arolygu o'r fath, er enghraifft p'un a fydd ar gael i Lywodraeth Cymru fel dull o gymharu'r canlyniadau ar draws ysgolion yn ôl 'faint' o ddull ysgol gyfan maen nhw wedi'i wneud er mwyn nodi cydrannau allweddol dull ysgol gyfan yn llawn.

- 2.54 Daw'r bennod hon i ben drwy gyflwyno map systemau sy'n dangos priodweddau a gweithredwyr system ysgolion sy'n bwysig i ddull ysgol gyfan. Amlygwyd y rhain drwy gyfosod canfyddiadau o ddadansoddi dogfennau, adolygu tystiolaeth a data ansoddol. Mae'r map systemau yn ymgorffori'r gweithgareddau craidd hynny a argymhellir uchod ar gyfer datblygu, gweithredu a gwerthuso dull ysgol gyfan, yn ogystal â thynnu sylw at weithredwyr a rolau allweddol.

Argymhelliad 30: Argymhellir y dylai'r map systemau hwn gael ei adolygu fel rhan o werthuso dull ysgol gyfan ar ôl gweithredu'r rhaglen i ddechrau a'i ad-drefnu i ddangos priodweddau'r system ar yr adeg hon. Nid yw'n ymarferol i hyn gael ei wneud ar lefel ysgol unigol, felly awgrymir lefel genedlaethol i gyflwyno disgrifiad cyffredinol.

Ffigur 2: Map systemau: Gweithredu ac esblygu dull ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd meddwl a lles emosiynol.

Awduron yr Adroddiad: Dr Rachel Brown, Jordan Van Godwin, Amy Edwards, Molly Burdon, Yr Athro Graham Moore, DECIPHer, Ysgol y Gwyddorau Cymdeithasol, Prifysgol Caerdydd

Adroddiad Ymchwil Llawn: Brown, R., Van Godwin, J., Edwards, A., Burdon, M., Moore, G. (2021) *Report title*. Datblygu asesiad o theori newid a'r gallu i werthuso yn achos y dull ysgol gyfan o ymdrin ag Iechyd Meddwl a Lles Emosiynol Caerdydd: Llywodraeth Cymru, rhif adroddiad Ymchwil Gymdeithasol y Llywodraeth 01/2022

Ar gael ar <https://llyw.cymru/dull-gweithredu-ysgol-gyfan-mewn-perthynas-iechyd-meddwl-lles-emosiynol-asesiad-o-werthusadwyedd>

Barn yr ymchwilwyr a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid o reidrwydd barn Llywodraeth Cymru

I gael rhagor o fanylion, cysylltwch â:

Tîm Ymchwil Ysgolion

Yr Is-adran Ymchwil Gymdeithasol a Gwybodaeth

Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi

Llywodraeth Cymru, Parc Cathays

Caerdydd, CF10 3NQ

Ebost: ymchwilysgolion@llyw.cymru

OGL © Hawlfraint y Goron ISBN Digidol 978-1-80391-501-2